

Szomszédolás

Szomszédolás címmel tartottunk kétnapos találkozót az Észak-Magyarország, a Dél-Alföld és az Észak-Alföld Régió községi könyvtárosainak. A rendezvény szervezője a tószegi Községi Közkönyvtár volt, mely a Nemzeti Kulturális Alaphoz (NKA) benyújtott pályázatból, a helyi önkormányzat, a Verseyhy Ferenc Megyei Könyvtár és a Tószegi Könyvtári Védegylet anyagi hozzájárulásával valósította meg a programot.

A rendezvény folytatása a 2005-ös találkozó-
nak, kiterjesztve másik két régióra is.

A szolnoki kistérség községi könyvtárosait először 2003-ban hívta *Hellenpach Rozália* rákóczi falvi kollégánál szakmai beszélgetésre, együttgondolkodásra. 2004-ben Tószegen találkoztunk. 2005-ben az Észak-Alföld Régió községi könyvtárosait és a megyei könyvtárak képviselőit hívtuk Tószegre. A kedvező visszhang késztetett a folytatásra, amihez a pénzügyi alapot ismét az NKA pályázata adta.

Fontosnak tartom, hogy a hasonló helyzetben levő könyvtárosok ismerjék egymást, tudjanak egymás munkájáról, örömeiről, sikereiről és természetesen ismerjék a nehézségeket, kudarcokat is, minél többen és többször találkozzanak. Kévszám alkalom nyílik tapasztalatcserére, könyvtárlátogatásra. Mi, az egy-két személyes könyvtárakban dolgozók nehezebb helyzetben vagyunk, mint a nagyobb települések könyvtárosai. Nekünk egyedül kell megoldanunk a szakmai, az emberi, a technikai problémákat nap mint nap. Bízom abban, hogy a találkozó végére nemcsak hasonló helyzetben levő könyvtárosok leszünk egymás számára, hanem egymást segítő kollégákként, barátokként búcsúzunk.

A három régió községi könyvtárosai és a kilenc megyei könyvtár képviselői március 30-án érkeztek községünkbe, ahol a délelőtti során ismerkedtek a házigazdákkal, könyvtárunkkal és egymással is. A hivatalos program *Papp István*, Tószeg község polgármestere köszöntőjével kezdődött, aki beszélt a faluról, életkörülményeiről, igyekezett több oldalról bemutatni Tószeg

a tószegieket. Őt követte *Bertalanné Kovács Piroska*, a szolnoki Verseyhy Ferenc Megyei Könyvtár igazgatója, aki megnyitotta a találkozót. Elmondta, milyen fontos szerepük van ezeknek a rendezvényeknek, amelyeken a községekben dolgozók, hasonló körülmények között élők tapasztalatokat gyűjthetnek.

Az ebéd utáni öt óra hossza komoly figyelmet igényelt a jelenlévőktől, ugyanis 15 perces előadásokat hallottunk kilenc megye 17 községi könyvtárosától. Az észak-magyarországi régió képviselői kezdték a sort.

Ureczki Klára a Borsod-Abaúj-Zemplén (BAZ) megyei Hidasnémetiből érkezett, és az 1500 lakosú településen végzett munkájáról beszélt. Az összevontan működő könyvtárban és művelődési házban (ahol még mozi is van) ő az egyedüli főállású alkalmazott, munkáját közmunkásként dolgozók segítik. Nemrég újították fel és alakították át az intézményt, melyben többféle, a helyi igényeknek megfelelő szakkört működtetnek. Több mint hétezer dokumentumuk van közel hatszáz olvasóval, állománygyarapításra 2004-ben 135 ezer forintot fordítottak. Őt számítógép várja a használókat, ebből három internetezésre is alkalmas.

Heves megye egyik képviselője, *Vadásziné Varga Éva* Feldebrőről jött, és *A könyvtár mint a rendezvények alkalmas otthona* címet adta előadásának. A Feldebrő életében fontos szerepet betöltő, kettős funkciójú intézmény az ÁMK könyvtáraként működik. Kiemelte azokat a rendezvényeket, melyekben szerepet vállalnak. Több sokszínű községi programot említett, például a szőlő és a bor ünnepét. A civil szervezeteknek is a könyvtár ad otthont. Irodalomhoz kapcsolódó, főként gyermekeknek szóló rendezvényeik is sokfélék, a népmese napján például tartottak felolvasást, szerepjátékot játszottak. A megyei könyvtártól a KSZR-en belül dokumentumszolgáltatást vesznek igénybe, kézműves programokat visznek a településre. *Vadásziné* 1997 óta könyvtáros, a „semmiből épített könyvtár”. Mára sikerült az ott élők és a fenntartó elismerését is kivívnia munkájával, melyben nagy szerep jut a programoknak. Az 1250 lakosú faluban

210 regisztrált olvasó van, technikailag a helyi igényeknek megfelelően felszerelt, három számítógéppel, ingyenes internettel rendelkező intézmény és lelkes könyvtáros várja a látogatókat.

Nógrád megyéből Drégelypalánkot képviselte *Pásztor Ildikó*. Az 1400 lakosú településen egy szervezeti egységben működnek a település kulturális intézményei, a könyvtár, a művelődési ház, a teleház és a turisztikai központ. Az intézmény feladatai között a települési rendezvények kapnak kiemelt szerepet. A könyvtár 6300 kötettel rendelkezik, évi 400 ezer forintot fordítanak gyarapításra, 2004-ben 123 olvasójuk volt.

A BAZ megyei Krasznokvajdáról érkezett *Mitróné Kádár Éva*, aki kettős funkciójú könyvtárat képviselt. Az aprófalvas Csereháton található az 575 lakosú település, mely hét falu központja volt 1990-ig. A könyvtár állománya közel 8700 dokumentum, olvasóinak száma 170, ennek nagyjából a fele 14 év alatti. Költségvetési lehetőségeit ő is pályázatokkal egészíti ki. 1997 óta öt nyertes pályázatuk volt, melyek közül a 2003. évi 12 milliós, épület-felújításra kapott volt a legjelentősebb. Az Informatikai és Hírközlési Minisztérium ITP 3/K pályázatán három számítógépet és internethasználatot nyertek, könyvtári bútorra 205 ezer, biztonsági felszerelésre 160 ezer forint volt a pályázati összeg. 1997-ben a fenntartó elnyerte a Könyvtárpártoló Önkormányzat címet, mellyel egymillió forint járt együtt. Kiemelte a helytörténeti gyűjteményük jelentőségét.

A Heves megyei Szihalomról *Józsáné Debreczeni Edit* szintén kettős funkciójú könyvtárat vezet. A 2165 lakosú faluban működő könyvtár célját így fogalmazta meg: „használóbarát szolgáltató központ”. 1959 óta van könyvtár a településen, 1980-tól ÁMK-n belül, 1991-től összevont közművelődési intézmény részeként dolgoznak. Érdekes volt Edit véleménye, miszerint az ÁMK-ban jobban érezte magát, jobb volt az együttműködés a pedagógusokkal, ami nagyon fontos az iskolai könyvtári feladat miatt. 1997-ben két számítógépük lett, 2003-tól a teleház létrejöttével irodatechnikai szolgáltatások is elérhetők. Szerinte a jövő az, hogy a könyvtár tudásház legyen, információs hátrányok leküzdését szolgáló, többfunkciós intézmény, mely formai újjászületés mellett töltődik meg tartalommal. Sikert a felhasználókkal együttműködve, igényekre épülő szolgáltatással lehet elérni. 2005-ös statisztikai adatok alapján 361 olvasója,

17 313 dokumentuma, 32 féle folyóirata és 1 581 ezer forint állománygyarapítási kerete volt.

Kelemen Istvánné a Nógrád megyei Érsek-vadkertről érkezett, és az Észak-Magyarország Régió utolsó előadójaként kapott szót. Huszonhárom éve vezeti a könyvtárat, egy rendszertelenül összehordott könyvhalmazból építette a gyűjteményt, amit „az én könyvtáram”-ként említi. Könyvtára erősségének a szépirodalmi gyűjteményt és önmagát tartja. „Tegyétek nélkülözhetlenné magatokat” – hallotta egy szakmai napon, aminek tudatában dolgozik azóta. A hagyományos könyvtári szolgáltatások biztosítása mellett változott, bővült a könyvtár munkája, kulturális szolgáltatóhellyé nőtte ki magát. Pályázatok segítettek eszköz és berendezés beszerzésében, mellyel a megváltozott lakossági igényeknek próbál eleget tenni. Irodatechnikai eszközök várják a lakosságot, információt szolgáltat állományával, internet-hozzáféréssel, EU-s gyűjteménnyel. Könyvtárhasználóvá nevel iskolai órákon, irodalmi rendezvényeken. Közösségi tér, találkozóhely a könyvtár. Olvasóinak száma közel 600, harminc folyóirat és két napilap várja a betérőt. Irigylésre méltóan magas a dokumentumbeszerzési keret, 2005-ben 1 480 ezer forint volt.

A Dél-Alföld Régióból elsőként a Békés megyei Kondorosról érkezett *Kalhammer Mátyásné* mutatta be a Dérczy Ferenc Könyvtár és Közművelődési Intézmény könyvtárat. Kettős funkciójú, nyilvános és iskolai könyvtári feladatokat ellátó intézményt ismertünk meg. Az 5800 fős település könyvtárában állománygyarapításra 1,4 millió forintot költhetnek, amit pályázatokkal, szponzori támogatással és a személyi jövedelemadó egy százalékából befolyt összeggel egészítenek ki. A lakosság 17 százaléka olvasó, három szakember dolgozik ott. 1998-ban költöztek az új, többfunkciós épületbe, ahol az első emeleten kaptak helyet. A költözéssel egy időben a könyvtári tevékenységben is változás történt, az állományalakítás elvei változtak, technikai eszközökre alapozott új szolgáltatásokat vezettek be, informatikai fejlesztés történt (tíz számítógépen ingyenes az internethasználat), folyamatos az informatikai képzés gyerekek és felnőttek részére egyaránt. Kiemelte a kettős funkció erősségét, lehetőségeit, gyengeségeit és veszélyeit. Összességében az előnyök fokozottabban érzékelhetők, pozitívumként értékeli a

kettős feladat egy intézményben történő ellátását. A településen élő nemzetiségiek könyvtári ellátását is biztosítja.

Hegedűs Lászlóné a Bács-Kiskun megyei Kunbaracsról érkezett. 1983 óta vezeti a könyvtárat, mely 1999-től iskolai és nyilvános könyvtári feladatokat lát el. A teleház és az eMagyarország Pont is a könyvtárban kapott helyet. A megyei könyvtár 2005. július 1-jétől mozgókönyvtári ellátással segíti az intézményt, ami 1,1 millió forint többletet jelent. Vonalkóddal látták el a dokumentumokat, január 1-jétől így kölcsönöznek. Szintén a segítségükkel valósult meg a felnőttképzési program keretében a számítógépes tanfolyam. Ebben az évben a fenntartó pályázott a Közkincs programon belül közösségi színtér fejlesztésére. Jelenleg zajlik az átalakítás.

A Csongrád megyei Csanádpalotáról *Makán Andrásné* és *Molnárné Haluska Margit* közös előadásban beszélt munkájáról. A 3294 lakosú településen kettős funkciójú intézmény látja el a nyilvános és az iskolai könyvtári feladatokat. 1990-től 237 négyzetméteres alapterületen kapott helyet a kb. 35 ezer kötet. Jelenleg két főfoglalkozású könyvtárost alkalmaznak, a település lakosságának közel harminc százaléka regisztrált olvasó. A nem túl magas állománygyarapítási összeget pályázatokból, támogatásokból egészítik ki. Nyolc számítógép várja az olvasókat internet-hozzáféréssel. 2005-ben hét nyertes pályázatuk volt, egyebek közt internetes tanfolyam szervezésére, játszóházi foglalkozásokra, felújításra kaptak támogatást. Sok változatos foglalkozást szerveznek a gyermekeknek, melyek jelentősek a község életében.

Dékány Zoltánné a Bács-Kiskun megyei Lakitelekről érkezett. 1985-től önálló épületben, önálló intézményként látja el a szakembereket alkalmazó könyvtár feladatát, ekkor történt egy szemléletmód- és stratégiaváltás is: „szolgáltató intézmény”, így határozzák meg küldetésüket. 1990-ben fontos változás történt: nagyobb alapterületet, külön olvasótermet kaptak, lezajlott egy technikai fejlesztés, kialakították a játszósobát és a helytörténeti gyűjteményt. Az elmúlt tíz év szinte mindegyike jelentős újdonságot hozott: 1995-ben átdolgozták a gyűjtőkört és selejteztek, 2000-től muzeális kiegészítő tevékenységgel is foglalkoznak, 2002-ben létrejött a számítógépes terem öt géppel és internethasználattal, 2003-ban újabb technikai fejlesztésre került sor

és lapkiadásra is vállakoztak, 2004-ben a könyvtárba került az eMagyarország Pont, lett közhálós internet és számítógépes oktatást tartottak a lakosságnak, 2005-ben pályázatból felújították az épületet, a bevételekből kicserélték a bútort, logó és honlap készült. A minőség és a korszerűség elvének megfelelően dolgoznak. Igyekeznek a változásokat felismerni és gyorsan reagálni rájuk, új módszereket próbálnak ki és vezetnek be, felhasználó központú könyvtárat építenek, folyamatos fejlesztéssel javítják a minőséget, a vezető épít a munkatársakra.

A Békés megyei Sarkadkeresztúrt és kulturális életét *Puskás Istvánné* előadásából ismertük meg. Az 1874 fős községben nem működik közművelődési intézmény, így ezt a feladatot is a könyvtár vállalta. 2002 óta felújított épületben 190 négyzetméteres alapterületen várják az olvasókat. Az eMagyarország Pont pályázaton nyert számítógépek, nyomtatók és széles sávú internet nagy lehetőséget teremt a lakosság számára. Foglalkoztatás Információs Pontot is működtetnek, ami a munkanélkülieket segíti. A könyvtári állomány 9970 kötet, 684 beíratkozott olvasójuk van (környező településekről is járnak hozzájuk). Sokat pályáznak és sokszor sikeresen. Olvasóiknak is hirdetnek pályázatokat, közösen neveznek be különféle versenyekre. Az intézmény igyekszik minden helyi igénynek megfelelni, sokféle programnak helyet adni, sokirányú és sokrétű szolgáltatást nyújtani. Vajdasági könyvtárral is tartanak fenn kapcsolatot. A Könyvtárpártoló Önkormányzat pályázaton már kétszer különdíjat kaptak.

Paraginé Tóth Edina a 2800 fős, Csongrád megyei Zákányszékről jött, ahol sok az ingázó és a munkanélküli. 1958 óta működik könyvtár a faluban, mindig egy személyt alkalmaztak, és mindig valami más intézménnyel vonták össze, jelenleg a művelődési házzal. 2002 jelentős változást hozott, ekkor költöztették át a rendezvényházba, ahol már a teleház is működött. Így komplex információs központ létesült a falu központjában, a könyvtár alapterülete 78 négyzetméterre nőtt. Más fontos változást is hozott ez az időszak: több lett az olvasó és emelkedett a 14 éven felüliek aránya, bekötötték az internetet, a könyvtárközi kérések száma ugrásszerűen nőtt – sokan az interneten keresztül kérnek –, rendszeressé váltak a könyvtárhasználati órák. A minőségi változás része az egységes dekoráció, felirat,

idézet stb. Rendszeresek a könyvtári hírek a települési újságban. Fontos, hogy a könyvtár meg tudja felelni a kor követelményeinek, és megpróbálja csökkenteni az információban gazdagok és szegények közötti különbségeket. A szolgáltatás nagy mértékben függ a szolgáltató személyétől. Az előadó hangsúlyozta a személyes minőséget: fontos a folyamatos szakmai és emberi fejlődés, hogy kellő mértékű felkészültséggel és önbecsüléssel minőségi munkát lehessen nyújtani.

Az Észak-Alföld Régióhoz tartozó Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Kállósemjén könyvtári helyzetéről *Hollósi Istvánné* előadását hallottuk. A községben élők száma 4035, a Nagyközségi és Iskolai Könyvtár, valamint az iskola látja el a kulturális feladatokat a településen. 1997-ben került át az iskolából a nyilvános könyvtárba a szépirodalmi és ifjúsági anyag, ekkortól kettős funkciójú intézmény. Ez az év jelentette a technikai fejlődés kezdetét is. A Soros Alapítványtól számítógépet és tartozékait, valamint internet-hozzáférést nyertek. Az állománygyarapításra fordítható összeg 1999-ben volt a legtöbb, egymillió forint, ekkor pályáztak a Könyvtárpártoló Önkormányzat címre, első helyezést és egymillió forintot nyertek. Ebből két újabb számítógépet, nyomtatót, fényképezőgépet, telefaxot és videokamerát vettek. 2000-ben számítógépes teremmel bővült a könyvtár, beköttették az ISDN vonalat. 2002 és 2005 között újabb pályázatok eredményeként technikai eszközökkel gyarapodtak, internetes tanfolyamot tartottak, kívül-belül felújították és berendezték a könyvtár épületét. A több mint 20 ezer dokumentumot hétszáz beiratkozott olvasó használja, állománygyarapításra 2005-ben 839 ezer forintot fordítottak. A látogatottság növelése érdekében a két főállású könyvtáros gyermekfoglalkozásokat, vetélkedőket szervez. Az elért eredmények az önkormányzat pozitív hozzáállásának is köszönhetők.

Horthy Csabáné a Tószeggel majdnem szomszédos Tiszajenőrről érkezett. A két éve kettős funkciójú könyvtár az iskola udvarán levő tornaterem emeletén kapott helyet. Mivel az emeletre a mozgáskorlátozottak nem tudnak feljutni, ezért és a felnőtt olvasói számának növelése érdekében tervezi a könyvek házhoz szállítását. A könyvtár eMagyarország Pontként is működik, ahol a két számítógépet elsősorban felnőttek vehetik igénybe, de természetesen a gyerekek is használhatják. Kilencven olvasója van, aki csak

a számítógépet használja, azt nem regisztrálja. Állományából 4600 kötet számítógépen rögzített. Külön beszerzési kerete van a két feladatra, és külön statisztikát is készít. 1997 óta tagja a megyei ellátórendszernek, és önállóan is gyarapít, ily módon olvasói elég szép számú új dokumentumhoz jutnak. Rendezvényeit elsősorban gyerekeknek szervezi.

A Hajdú-Bihar megyei Mikepércsről érkezett *Kenéz Tünde*, aki kevesebb, mint egy éve dolgozik a településen. A 3500 fős faluban 350 olvasójuk van. Ketten dolgoznak a könyvtárban, melyet az önkormányzat az oktatási intézményekkel összevontan működtet, de a két könyvtárat nem vonták össze, „csak” az iskolai könyvtáros munkáját is ő látja el. 7421 kötetből válogathatnak olvasók, és két, az iskolától kölcsön kapott számítógépet használhatnak. Sokszínű programjaik elsősorban az iskolás és óvodás korosztálynak szólnak.

A szabolcsi Pusztadobost képviselte *Giczei Zoltánné*, aki már harminc éve könyvtáros. Az 1472 lelket számláló falu 1990 óta önálló település. Ekkortól működik önálló könyvtár, mely 2004-ig heti kilenc órában, azóta heti negyven órában tart nyitva. Tavalytól ő látja el az iskolai könyvtári munkát is. 28 négyzetméteren helyezték el a 7400 dokumentumot, mely a 320 olvasót várja. Nagy a zsúfoltság, s ez arra készteti, hogy a programokat házhoz vigye, az iskolásoknak az iskolában, az óvodásoknak az óvodában tart foglalkozásokat. Mindent megtesz az olvasói létszám megtartása és növelése érdekében, például kérdőíves megkérdezést, igényfelmérést szervez, serkenti a könyvtárközi kölcsönzést. Az állománygyarapításra fordítható 600 ezer forintot elsősorban a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Könyvtárak Egyesülésén keresztül, a KELLÓ-nál költi el. Kitartó munkájával aktív közösséget toborzott a könyvtár köré. Ők az olvasókör tagjai, és a szervezett rendezvényeket is látogatják. Az iskolai könyvtári munkában nagy igyekezettel törekszik az olvasás megszerettetésére és az olvasóvá nevelésre. Előadásában jó példát látunk arra, mit lehet elérni kitartással és szorgalommal, ha az ember hittel végzi munkáját. A település iskolájának bővítésével remény van arra, hogy megfelelő körülmények közé költözzön a könyvtár, ahol a magas színvonalú szakmai munka ellátására jó feltételek lesznek.

A házigazda tószegi könyvtár munkájáról én tartottam rövid ismertetőt. Önálló intézményként

nyilvános könyvtári feladatokat lát el a Községi Könyvtár, melyekhez időnként közművelődési feladat is kapcsolódik. A falu iskolájában külön iskolai könyvtár működik. A személyi és tárgyi feltételeken túl beszéltem szolgáltatásainkról, a rendezvényekről, a számokban mérhető adatokról, az intézmény támogatására alakult, ez évben 11 éves egyesületről, a könyvtár és a védegyelet nyertes pályázatairól, terveinkről. A 4800 lakosú községben a főállású vezetőn kívül egy hatórás könyvtáros-asszisztens dolgozik, 15 500 dokumentum és nyolc jól felszerelt multimédiás számítógép szolgálja a 493 olvasó ellátását. 2004 óta eMagyarország Pontként biztosítjuk a széles sávú internet-hozzáférést. Öregbetűs könyvekkel és hangoskönyvekkel várjuk a látásproblémákkal küszködőket. A Tószegi Könyvtári Védegyelet (egyesület) tevékenységéből kiemelttem, hogy a rendezvényekhez nyújtott anyagi támogatás mellett dokumentumok beszerzésével is segíti az intézményt. Példa értékű lehet, hogy a könyvtár és az egyesület 1999 óta 14 nyertes pályázattal bír, ez közel 5,5 millió forintot jelentett.

A szakmai program másnap a megyei könyvtárak képviselőinek előadásával folytatódott. Minden előadó átfogó képet adott a megyéjében levő falvak helyzetéről, a könyvtárak számáról, állapotáról és a megyei könyvtár segítő munkájáról. Az előadásokból igyekszem a jellegzeteségeket kiemelni, a számomra érdekes formákat megmutatni.

Venyigéné Makrányi Margit a miskolci II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár igazgatója előadásából az alábbiakat emelem ki. A „Mi nyújthat valódi megoldást a kistéleplési ellátásban?” kérdésre a következő válasz született: az 1997. évi kulturális törvényben, a könyvtári stratégiában kiemelt helyen szerepel a kistélepléseken élők könyvtári ellátása. Ezt segíti a Könyvtári Szolgáltatási Rendszer (KSZR) is, és az együttműködés a pályázatokban. BAZ megyében négy kistérségben van könyvtári ellátás, kettőben szolgáltatóhelyek kialakításával, felújításával, technikai ellátottságuk javításával, közös állománybeszerzéssel, feldolgozással, kettőben bibliobuszos ellátás bevezetésével. Harminc település fogad letéti ellátást, 18 településen történik könyvtári szolgáltatás fogadására is alkalmas közösségi színtér kialakítása. „Kell a könyvtáros – állítja –, mert tudása, magas szintű felkészültsége, tenni akarása, szakmaszeretete, elkö-

telezettsége, a közösségért érzett felelőssége, szociális érzékenysége, kapcsolatépítő képessége mindenkor meghatározza annak a könyvtárnak, s végső soron annak a közösségnek is a jövőjét, amelyben dolgozik.”

Tózsér Istvánné az egri Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtárat képviselte, előadásából *A megyei könyvtár a települési könyvtárak szolgáltatásában* című részből idézek. A megyei könyvtárak szakmai szétsugárzó tevékenysége kerül előtérbe, együttműködési lehetőségeket kell keresniük. Szükség van a KSZR bevezetésére. A KSZR kísérleti projekt: felhasználó központú, korszerű, minőségi szolgáltatási rendszert kínál. A Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár tudatosan szervezett szolgáltatási csomagot ajánl partnereinek.

Bódi Györgyné, a salgótarjáni Balassi Bálint Megyei Könyvtár igazgatója elmondta, hogy a 2004-ben elfogadott, *Könyvtárfejlesztési koncepció a községekben és a kistélepléseken élők számára* című program eredményesebbé tette a területi munkát. Az NKA pályázatának eredményeként megújult az ellátóközpont állománycserélő szolgáltatása. A mozgókönyvtári ellátás a salgótarjáni kistérségben volt sikeres: négy községben könyvtári bútort cseréltek, számítástechnikai és audiovizuális eszközök beszerzése történt meg, fejlesztették az állományt, megvalósulhatott az ellátóközpont technikai feltételeinek javulása. 2005-ben több kistérség igényelte a normatívát mozgókönyvtári ellátásra.

Lukács Anikó, a kecskeméti Katona József Könyvtár munkatársa előadásában részletesen beszámolt a Kecskemét és Térsége Többcélú Társulás könyvtári ellátásáról. Nyolc település érintett a KSZR keretében nyújtott szolgáltatásban, ezek: állomány-leválogatás, állományrendezés, kistéleplések könyvtárainak adatbázis-építés, dokumentumellátás, lakossági internet-tanfolyamok, nemzetiségi ellátás, rendezvények szervezése, szakmai továbbképzések, gyermekprogramok. A községi könyvtárak jövőjét a KSZR-ben látja.

Lonovics Lászlóné, a békéscsabai Békés Megyei Könyvtár munkatársa többek között elmondta, hogy Békés megye könyvtárai rendelkeznek országos viszonylatban a legnagyobb átlagterülettel. Az utóbbi öt-hat évben 17 könyvtárat újítottak fel, alakítottak át, három felújítása most történik. Bemutatta a *Békés megye kistéleplésesein élők könyvtári ellátásának korszerűsítése* elneve-

zésű projektet. „Jövőkép: A kistelepülésen élők ugyanolyan könyvtári ellátásban részesülnek, mint a nagyobb községek, illetve kisebb-nagyobb városok lakói.” A döntés-előkészítés érdekében négy modellt dolgoztak ki, mellyel a megyére kiterjedő fejlesztési koncepciót is meghatározták.

Rátkai Erzsébet, a szegedi Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár munkatársa beszélt megyéjük mozgókönyvtári ellátásáról is. 14 kistelepülést vontak be így a letéti ellátási rendszerbe. A Somogyi-könyvtár jelenlegi szolgáltatásai: a helyi gyűjtemény kiegészítése letéti állománnyal (NKA), helyi igényeket figyelembe vevő kedvezményes vásárlás, nyilvántartásba vétel, feldolgozás (Corvina), szállítás, szakmai továbbképzések, rendezvények. Gondok a kistelepüléseken: a „számítógépes írástudás”, az internetkultúra, a telematikai fejlesztés hiánya; további összevonások elsősorban művelődési házzal; alacsony beszerzési keret; kevés nyitvatartási idő; kevés folyóirat; a könyvtárközi kölcsönzések alacsony száma; a helyismereti dokumentumok, információk hiánya; a teljes munkaidős állások csökkentése.

Nagy Erzsébet Viktória és *Csobán Róbert*, a debreceni Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár munkatársai a kistelepülések ellátását biztosító feladataikról és eredményeikről beszéltek. *Csobán Róbert*től az ellátórendszerrel és a 2005 óta működő KSZR-ről hallhattunk. Szolgáltatásaik: dokumentumellátás, információszolgáltatás, nemzetiségi és kisebbségi ellátás, egyéb szolgáltatások. Az utóbbihoz tartozik az a sokrétű segítő munka is, melyről *Nagy Erzsébet Viktória* beszélt, a gyermekkönyvtárosok által biztosított programok.

Zselinszki Lászlóné a nyíregyházi Mórincz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtárat képviselte, előadásából a *Könyvtáriügy rendszerváltása Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében* című részt emelem ki. „(Fontos célunk) az új kapcsolatrendszerek kialakítása (országos, megyei fejlesztési szervezettekkel), a regionális együttműködés szerepvállalásainak erősítése (tanácskozásokkal, képzésekkel és továbbképzésekkel, tréningekkel); ezen tapasztalatok hasznosítására való törekvés a hátrányos (leghátrányosabb) helyzetű térségek könyvtárellátási helyzetének megoldására.” A kistérségi könyvtári ellátás megvalósulásának szintjei: a csengeri kistérség 2006-ban elindult hatmillió forintból, tíz településen (három település mikrotérségi központ); a kiskövendi

Május 10-én Beckett születésének századik évfordulójára emlékezve az ír nagykövetség támogatásával kiállítás nyílt az Országos Idegennyelvű Könyvtár hangulatos belső udvarában.

kistérségben folyik a szervezés, 2005-ben 16 millió forintot sikerült szerezni pályázaton, 32 település összefogásával; a fehérgyarmati kistérség a tervezés szintjénél tart, a kistérség fejlesztési programjában kiemelten szerepel a könyvtár.

A *Bertalanné Kovács Piroska*, a szolnoki Versey Ferenc Megyei Könyvtár igazgatója által elmondottakból az volt a legfontosabb számomra, hogy kiemelte a könyvtáros szerepét a községek könyvtári ellátásában. A könyvtáros személyiségének, szakmai ismereteinek fontossága mellett a közösségben betöltött szerepéről, szerepvállalásáról is szólt.

Fehér Miklós, a Könyvtári Intézet munkatársa a szakfelügyeleti vizsgálatokból készített összesítés alapján mutatta be az országos helyzetet. Beszélt a március 30-ai gyulai konferencián elhangzottakról, a kistérségi feladatokat ellátó városi könyvtárak tapasztalatairól. Kiemelte a kistérségek szerepét, szerinte ez a jövő, erre épülnek a pályázati kiírások, innen várható pénz a kiskönyvtárak számára. Bemutatta a kistérségi ellátás kapcsolatrendszerét, kiemelte az együttműködés fontosságát az önkormányzatok és városi könyvtárak, valamint a könyvtáros szakma között, beszélt a feladatmegosztásról, az ellátás színvonalának biztosítékairól és a községi könyvtárosok szerepéről.

Összességében több előadónál kiemelt helyet kapott a könyvtáros szerepe. Két azonos tárgyi feltételekkel rendelkező könyvtár soha nem fog azonos szerepet betölteni települése életében, hiszen más a könyvtáros személyisége, szakmai tudása, érdeklődési köre, kapcsolatteremtő képessége, szerepvállalása az adott közösségben. Jól működő könyvtári ellátáshoz a községekben is a megfelelő tárgyi és személyi feltételek együttesére van szükség. Mivel ezekben a könyvtárakban csak egy-két fő dolgozik, ez növeli a könyvtáros felelősségét.

Siposné Nagy Julianna
könyvtárigazgató